

Zápisnica z 5. zasadnutia Riadiaceho výboru pre analytické jednotky

Miesto konania: Ministerstvo financií Slovenskej republiky, Štefanovičova 5

Čas konania: 19.6.2023, 15:00 – 17:00

Prítomní členovia riadiaceho výboru:

Peter Goliaš
Marta Kahancová
Martin Haluš
Branislav Kleskeň
Matej Mišík

Ďalší prítomní:

Ján Dráb, predseda OMK, IEP, MŽP SR
Jana Hermann, tajomníčka RV, ÚHP, MF SR
Peter Hronček, ÚHP, MF SR

Program a závery:

1. Schválenie programu zasadnutia

Tajomníčka Riadiaceho výboru pre analytické jednotky (RV) J. Hermann otvorila zasadnutie RV predstavením navrhovaného programu zasadnutia. Predmetom zasadnutia Riadiaceho výboru je informovanie o zmene v personálnom obsadení RV a rozvoj analytických jednotiek.

Návrh 1: RV schvaľuje navrhnutý program zasadnutia v nasledujúcom znení:

1. Členstvo v RV
2. Financovanie AJ
3. Nové zmeny metodiky
4. Návrh KPIs
5. Spoločná webstránka analytických jednotiek
6. Rozvoj analytičiek a analytikov
7. Ozdravné výbory
8. Plány práce
9. Stretnutie analytických jednotiek
10. Rôzne

- **Uznesenie 1:** Riadiaci výbor schválil navrhnutý program rokovania.

Za: 5

Proti: 0

Zdržal sa: 0

1. Členstvo v RV

J. Hermann informovala o vzdaní sa Matúša Bieščada členstva v RV. Objasnila, že nového člena RV bude voliť Odborno-metodická komisia (OMK) nasledujúci týždeň spomedzi riaditeľiek a riaditeľov OMK. Mandát novej členky alebo nového člena bude do konca aktuálneho mandátu RV.

2. Financovanie AJ

J. Hermann informovala RV o zamietnutí rozpočtového opatrenia pre AJ zo začiatku roka 2023. Uviedla, že bolo pripravené nové rozpočtové opatrenie v menšom rozsahu. Pripomenula, že v rozpočte na rok 2024 sa bude ÚHP snažiť účelovo viazať ekonomické klasifikácie 630 Tovary a služby, 640 Bežné transfery a 700 Kapitálové výdavky, ktoré v roku 2023 neboli účelovo viazané. Z toho dôvodu neboli viacerým AJ ich úradom pridelené rozpočty v plnej výške. M. Mišík súhlasil, problém sa týka aj MZ SR.

3. Nové zmeny metodiky

J. Hermann predstavila návrh, ako zaviesť staggered membership pre externé členky a externých členov RV. Návrh spočíva vo vytvorení prechodného obdobia po ukončení štvorročného mandátu aktuálnych členov RV. Počas prechodného obdobia bude jedna externá členka alebo externý člen zvolený na 2 roky a dve externé členky alebo externí členovia na 4 roky. Po dvoch rokoch prebehnú voľby na miesto, ktoré sa uvoľní po 2 rokoch a ktorého mandát bude na 4 roky.

Diskutovaným bodom na predchádzajúcom RV bolo aj navýšenie minimálneho počtu bodov za recenzované materiály, ktoré musí AJ počas hodnotiaceho obdobia získať, vzhľadom na rozšírenie typov materiálov na recenzovanie a navýšenie maximálneho počtu bodov za analýzy. Na základe prehľadu materiálov v recenznom systéme sa nepotvrdilo zvýšené žiadanie bodov za materiály a minimálny počet bodov za recenzované materiály nie je potrebné aktuálne prehodnotiť. RV ho bude naďalej monitorovať.

J. Hermann avizovala prípravu zmien metodiky a vyzvala RV na zaslanie svojich bodov a pripomienok na zapracovanie do metodiky do 14. júla 2023.

4. Návrh KPIs

Z predchádzajúcich diskusií riadiaceho výboru vyplynula požiadavka na nové KPIs pre analytické jednotky. J. Hermann predstavila navrhované KPIs: bodovanie výstupov, impact AJ cez počet materiálov na vláde, impact AJ vo verejnej diskusii, spokojnosť zamestnancov AJ, fluktuácia zamestnancov AJ (do 20%) a neobsadené miesta na AJ (5 až 10%).

M. Kahancovú zaujímalo recenzovanie materiálov a ako zabezpečiť kvalitu recenzného konania. Pýtala sa, aký vplyv má recenzia na materiály a či analytické jednotky pripomienky recenzentov a recenzentiek zapracujú.

M. Haluš reagoval, že rozdiel oproti akademickej sfére je, že analytická jednotka si vyberá recenzenta alebo recenzentku sama. M. Mišík doplnil, že recenzent/recenzentka dostane materiál aj po zapracovaní jeho/jej pripomienok analytickou jednotkou a napíše svoje záverečné stanovisko k materiálu. Zároveň sa vyjadria, či odporúčajú alebo neodporúčajú materiál na schválenie. Poukázal aj na problém s malým počtom odborníkov a odborníčok na Slovensku, ktorí by sa vedeli k niektorým špecifickým témam vyjadriť. Potom sa podľa neho utieka k formalizmu zohnať si recenzenta.

M. Kahancová sa zaujímala, čo sa myslí impactom vo verejnej diskusii, či ide len o počet zmienok alebo sa bude sledovať aj sentiment jednotlivých zmienok a či bol materiál prijatý odbornou verejnosťou. M. Haluš objasnil, že merať sentiment je veľmi náročné, ale vieme merať počet zmienok, a teda či AJ verejne komunikuje. P. Hronček reagoval, že ÚHP sleduje sentiment o ÚHP, v ktorom sa spomína a spravidla ide o neutrálne zmienky a pozitívne

zmienky sa takmer nevyskytujú. P. Hronček predstavil štatistiku, ktorá ukazuje počet mediálnych výstupov na zamestnanca za každú analytickú jednotku. Taktiež doplnil, že diskusia môže byť aj o počte zmienok k veľkostnej kategórii analytickej jednotky. Impact AJ vo verejnej diskusii znamená aj stabilitu analytických jednotiek a ich viditeľnosť. M. Haluš reagoval, že problémom pri AJ je, že je niekoľko AJ, ktoré sa podieľajú na verejnej diskusii, ale ostatné nie sú vo verejnej diskusii viditeľné. M. Mišík doplnil, že je to aj problematikou, ktorú riešia jednotlivé rezorty. J. Dráb doplnil, že zo štatistiky o počte zmienok je jasné, že tretina AJ dobre komunikuje s verejnosťou a zvyšok má s komunikáciou problémy. Je podľa neho potrebné zadefinovať, čo tretina AJ robí dobre, nastaviť benchmark, motivovať a vyškoliť ostatné AJ v komunikácii s verejnosťou. Aktuálne je cieľom pomôcť AJ, ktoré nie sú dostatočne viditeľné.

M. Kahancová doplnila, aby sa neskĺzlo k honbe za publikáciami a M. Mišík doplnil, že by bol nerád, keby AJ skĺzli k „eye-catching headlines“. Navrhol merať zmienky a viditeľnosť AJ v dôveryhodných mienkotvorných médiách.

B. Kleskeň navrhol zadefinovať, či ide o krátkodobé alebo dlhodobé ciele. Teraz sa sústreďujeme na kvantitu, v budúcnosti by sme sa mali zamerať na kvalitu. Bolo by dobré váhovo podľa dosahu zadefinovať konkrétne médiá alebo relácie, určité percento najlepších, ktoré sa budú sledovať a manuálne hodnotiť sentiment. Taktiež ponúkol na zamyslenie aj využívanie umelej inteligencie, ktorá v súčasnosti vie už s textovými dátami pracovať. M. Haluš vysvetlil, že kvalita je meraná recenzovaním materiálov. Zdôraznil, že KPIs nemajú byť čo najväčšie čísla ani preteky medzi AJ. Je potrebné zadefinovať minimum, ktoré by mali AJ dosiahnuť. P. Hronček vysvetlil, že cieľom je, aby hlavným opytovaným pri konkrétnych témach bola analytická jednotka daného rezortu a nie tretie strany, napr. neziskové organizácie alebo think-thanks. J. Dráb doplnil, že v každom rezorte sú rôzne portály, časopisy a iné médiá, ktoré sú relevantné v danej oblasti. Nie je podľa neho vhodné všetko hodnotiť iba na základe mienkotvorných médií. M. Haluš reagoval, že je možné merať zmienky na úrovni média a navrhol nezahrnúť napr. bulvár.

B. Kleskeň navrhol nepozerať sa na KPIs iba za jednotlivé inštitúty, ale všeobecne ako na značku všetkých analytických jednotiek spoločne. Zaujímalo by ho napríklad raz ročne prieskum medzi mienkotvornými médiami, aké sú top 6 inštitúcie, z ktorých čerpajú dôveryhodné informácie. M. Kahancová dala na zváženie merať, či sú materiály AJ známe medzi odbornou verejnosťou. Zaujímalo by ju, či odborná verejnosť siaha po materiáloch ako po zdroji dôveryhodných informácií, ktoré nie sú ideovo a politicky ovplyvnené.

P. Hronček reagoval, že AJ sa snažia zabezpečovať kvalitu výstupov cez recenzné konanie, ktoré je podľa neho relatívne dobre nastavené. Je podľa neho prínosné, keď si AJ vedia postrážiť aj hlasovanie za materiály a na ÚHP každý materiál, ktorý je na hlasovaní, pozrie analytik/analytička, ktorý/ktorá urobí zhrnutie k materiálu a navrhne, ako hlasovať a či súhlasí s bodmi. Taktiež P. Hronček si materiál pozrie a hlasuje. M. Mišík reagoval, že to však nie je štandard a menšie analytické jednotky nemajú kapacitu sa venovať každému materiálu. M. Mišík si pozrie posudky jednotlivých recenzentov, ich kredibilitu a prečíta si abstrakt. Podľa M. Mišíka je systém dobre nastavený a zlyháva až pri hlasovaní, kedy AJ nechcú hlasovať „proti“. J. Dráb reagoval, že riešením by bolo, aby za materiály hlasovala externá rada, ale to by si vyžadovalo veľa času a energie externých členov v takto vzniknutej rade.

P. Goliáš sa zamyslel, či by nepomohla spätná väzba od stakeholderov, ktorí sa v téme pohybujú. Vyjadril sa aj k čítanosti materiálov AJ na webe alebo sociálnych sieťach a aký počet čitateľov dokáže AJ zasiahnuť. Podotkol, že iný vplyv má príspevok v rádiu alebo v televízii, než internetový portál. P. Hronček zhrnul, že v prvom rade je potrebné pomôcť AJ, ktoré nie sú viditeľné v médiách a dostať ich do povedomia verejnosti a potom sa môžeme zameriavať na počet výstupov iba v relevantných médiách. Navrhol vykonať raz ročne prieskum medzi kľúčovými novinármi a ekonómami, ktorí by vybrali zo zoznamu top 5 najlepších analytických jednotiek. Prípadne by si AJ vybrala svojich kľúčových stakeholderov, ktorí by dostali dotazník a povedali názor na AJ a jej výstupy.

B. Kleskeň navrhol, aby sa na začiatku merala frekvencia zmienok, ale zároveň sa avizovalo AJ, že o niekoľko rokov sa pridruží aj meranie kvality. Navrhol určiť analytickým jednotkám, čo sa od nich bude očakávať

v budúcnosti. V prvom roku by sa KPI iba pozorovali a nastavili benchmarky na ďalšie roky. Na začiatku budú KPIs nastavené na kvantitu, neskôr na kvalitu.

J. Dráb sa zaujímal, čo znamená KPI počet materiálov na vláde. P. Hronček vysvetlil, že sú to materiály, ktoré AJ predloží na vládu predloží. Taktiež by to boli informácie, že AJ na niečom spolupracovala. Vyhodnocovalo by sa to reportovaním počtom materiálov od každej AJ samostatne. P. Hronček nadviazal na B. Kleskeňa, že na začiatku sa budú dáta pri niektorých KPIs iba zbierať a vyhodnocovať, aby sa mohol dobre nastaviť cieľ. M. Haluš predstavil svoju myšlienku, aby AJ povedala, koľko z ich materiálov malo vplyv na policy zmenu a podložila by to materiálom schváleným vládou. KPI počet materiálov na vláde je podľa neho veľmi podobný, ale zjednodušený.

5. Spoločná webstránka analytických jednotiek

Tajomníčka RV predstavila návrh webstránky pre analytické jednotky, na ktorej budú uverejňované novinky o AJ, zmienky o AJ v médiách alebo výberové konania. M. Mišík sa opýtal, či by bolo možné pridať na web aj blogy. J. Hermann reagovala, že by to nemal byť problém. B. Kleskeň sa zaujímal, čo je cieľom webu pre AJ. M. Haluš reagoval, že cieľom je pomôcť menším AJ a zviditeľniť ich. B. Kleskeň povedal, aby sa skúsili AJ zamerať na budovanie svojej značky ako celku.

6. Rozvoj analytičiek a analytikov

J. Hermann predstavila rozvojové projekty pre AJ. Jeden sa týka výmeny (aktívnej a pasívnej) analytičiek a analytikov medzi krajinami EÚ. Prebieha to prostredníctvom projektu cez Európsku komisiu, ktorý sa bude písať v priebehu leta. Druhý projekt je registrácia senior analytičiek a analytikov do databázy expertov. Krajiny EÚ, ale aj tretie krajiny môžu osloviť expertov a expertky pri príprave reforiem, ktoré sa týkajú ich špecializácie. Tretím rozvojovým projektom sú interné vzdelávania medzi AJ. M. Mišík sa zaujímal aj o výmenu analytičiek a analytikov medzi AJ a navrhol pripomenúť túto možnosť AJ na OMK. B. Kleskeň navrhol aj systém „job shadowingu“, kedy by sa na pár dní prišli analytici a analytičky pozrieť na inú AJ, ako pracuje.

7. Ozdravné výbory

J. Hermann zhrnula priebeh ozdravných výborov s AJ, ktoré nespĺnili kritériá kvality. Upresnila, že najväčším problémom bolo najmä veľa ad hoc zadaní od vedenia ministerstva, nedostatok personálu ale aj zanedbanie recenzovania.

8. Plány práce

J. Hermann vysvetlila, že v minulosti AJ predkladali plány práce na ďalší rok. Vyzvala RV na zamyslenie sa, či nechcú v tomto trende pokračovať aj v budúcnosti. RV sa idea príprava plánov prác a ich zdieľanie medzi AJ páčila. AJ budú mať možnosť nájsť prieniky vo svojej práci a dohodnúť sa na spolupráci.

9. Stretnutie analytických jednotiek

V roku 2022 sa prvýkrát konalo stretnutie analytických jednotiek, ktoré malo za cieľ networking a nadviazanie spolupráce medzi AJ. V roku 2023 sa bude stretnutie konať 3. novembra. M. Haluš predstavil svoju víziu o ocenení najlepších analytických výstupov. RV vyberie najlepšie recenzované materiály za rok 2022, o ktorých sa bude hlasovať medzi AJ.

10. Rôzne

J. Hermann vysvetlila RV, že na zmenu analytického testovania, ktoré je p poslednom zasadnutí RV odporúčané a nie povinné, je potrebné zmeniť aj vo vyhláske ÚV SR k výberovým konaniam. Projektová kancelária na zmenu pracuje.

Prehľad úloh:

Č.	Úloha	Zodpovedný	Termín
1	Pripraviť prehľad aktuálneho stavu KPIs	Tajomníčka RV	Najbližší RV
2	Vypracovať metodické usmernenie k MPK	Peter Hronček	